دریچه

آذرتشکر بررسی کرد

«نا-رسمیت» زنان دربازارکارایران

● **شرق:** روز دوشنبه، ۲۰ بهمن انجمن جامعه‌شناسی ایران نشستی با عنوان «نا-رسمیت» (Informality) زنان در بازار کار ایران «با سخنرانی آذر تشکر؛ دکترای جامعه‌شناسی و نمایش بخش‌هایی از فیلم مستند «تهران، مترو، زنان» به کارگردانی بهاره بهارفر برگزار کرد. این فیلم روایت زندگی دختر جوانی به نام شهرزاد بود که برای رهایی از آزار و اذیت‌های شوهر معتادش به امید یک‌زندگی بهتر به تهران می‌رود. چندین‌شب را در اتوبوس‌ها به صبح می‌رساند و پس از سختی‌ها و مشکلات فراوان به مترو پناه می‌برد و از راه دست‌فروشی در مترو موفق می‌شود خانه‌ای اجاره کند و مخارج خود و دخترش را تامین کند. در ادامه این جلسه آذر تشکر، جامعه‌شناس و فعال حوزه زنان، عنوان صحبت خود را «نا- رسمیت» کار زنان در ایران معرفی و اظهار کرد: «نا- رسمیت ترجمه‌ای است با همفکری دوستان در مقابل کلمه informality. می‌گویم نا-رسمیت چون بخشی است که فقط جنبه اقتصادی ندارد و یک زیست غیررسمی است. درواقع مجموعه‌ای از شرایط است که هم می‌تواند مربوط به سکونت‌گاه باشد هم مربوط به موقعیت اجتماعی و کار. به‌هرحال بحث این است که informality که آن را نا-رسمیت ترجمه کردیم تاکیدی است بر بودن غیررسمی زنان. یعنی جنبه‌های مختلف زیست آدم‌ها که از جریان رسمی جامعه جدا است و جریان دیگری را می‌سازد.» تشکر با اشاره به بحث مفهومی تاریخی informality گفت: «ما در بحث‌های اقتصادی، مبحث informal sector را از دهه۷۰ داریم. خیلی از اقتصاددانان می‌گفتند بخش غیررسمی در اقتصاد در مواقع بحران بسیار کمک می‌کند. چون ما در اقتصاد یک بخش رسمی و یک بخش غیررسمی داریم که بخش غیررسمی از دهه۷۰ در حال شکل‌گیری بود و عقیده داشتند این جریان بالش گرمی است برای کسانی که نمی‌توانند در جریان رسمی اقتصاد فعالیت کنند و بتوانند از پس بحران‌ها برآیند. در واقع اقتصاد غیررسمی پتانسیل کاهش فقر را دارد و آدم‌ها می‌توانند شغل داشته باشند. از دهه۹۰ به بعد سیاست‌های تعدیل اقتصادی در همه دنیا باعث شد بحث اقتصاد غیررسمی متورم‌تر شود. و کم‌کم بحث informal sector در مطالعات شهری و حوزه‌های جامعه‌شناختی وارد شد. در سال۲۰۰۸ با بحران مالی‌ای که ایجاد شد، informality بسیار تشدید شد و الان در اقتصاد بسیاری از کشورهای دنیا حتی اروپا، بعضا آمریکا و به‌خصوص کشورهای درحال‌توسعه، مفهوم informality یک نرم است.»آذر تشکر وجه مشترک زیست غیررسمی در تمام موقعیت‌ها را، زیستی دانست که حمایت قانونی و اجتماعی در آن نیست و نکته مهم آن را پول تعیین می‌کند و اشاره کرد: «اینکه شما ساعتی را برای کاری می‌گذارید و فقط در قبال آن ساعت کار به این فکر می‌کنید که پولی دریافت کنید. به‌خاطر ریسک بالایی که در این کار وجود دارد، موقعیت آن را نامطمئن می‌کند.» این جامعه‌شناس معتقد بود برخلاف دهه۷۰ که اشتغال غیررسمی موقعیت‌های زیادی را برای افراد ایجاد می‌کرد و فقر را کاهش می‌داد، الان شرایط به‌صورتی است که فقر و نابرابری افزایش می‌یابد. زیرا بحث بیکاری نیست، کاری است که فقرا انجام می‌دهند که آن را working poor می‌نامند. در این حالت تنها دارایی افراد کارشان است و هیچ سرمایه و دارایی دیگری ندارند و تنها دارایی‌شان جنسی است که می‌فروشند. درواقع موقعیت، موقعیت بقاست. گرایشی هست در بحث‌های نظری مبنی بر اینکه آدم‌ها کار می‌کنند نه برای انباشت بلکه برای اینکه فقط زنده بمانند. یکی از جنبه‌های مهم آن این است که خودش باعث پایداری خودش می‌شود، یعنی هرچه آدم‌ها بیشتر وارد این قضیه شوند، عدم‌امتیازهایی دارند که روی هم انباشت می‌شوند. به عبارت دیگر هرچه بیشتر کار می‌کنند درآمد کمتری دارند و نمی‌توانند موقعیت خودشان را در آن مجموعه ارتقا بدهند به دلیل اینکه فرصت آموزش و مهارت‌آموزی از فرد گرفته می‌شود و حالت تراکمی خواهد داشت. این جامعه‌شناس با بیان اینکه در ایران تنها بخشی از کار غیررسمی زنان در فضای اجتماعی دیده می‌شود، گفت: «کار زنان فقط مختص کار زنان در مترو نیست. بزرگ‌نمایی و غلو نیست اگر بگوییم که در هر محصول شهری، کار یک زن مستتر است؛ زنان در تهیه تمامی لباس‌ها، اقلام خوراکی مانند آجیل و سبزی و...، مونتاژ قطعات الکتریکی، منجوق و ملیله‌دوزی، سنگ‌دوزی لباس عروس و... نقش پررنگی دارند که به چشم نمی‌آید.»

این فعال حوزه زنان راه‌حل informality را جمع‌گرایی دانست و گفت: «ما یک حیات و عرصه دولتی و یک حیات و عرصه غیردولتی داریم که روزبه‌روز گسترده‌تر می‌شود و مهم‌ترین مساله‌ای که اتفاق می‌افتد تفردی است که بین ما وجود دارد. در تمام دنیا زیست غیررسمی جهت‌های خوبی گرفته است، انجمن‌هایی را تشکیل داده‌اند و از یکدیگر حمایت می‌کنند. برای مثال در فیلیپین زنانی که در خانه کار می‌کنند، انجمنی دارند که دومیلیون‌عضو دارد. همچنین سال گذشته قانون حمایت از دستفروشان در هند تصویب شد و طبق آن هر دستفروش به پاس احقاق حق خود، برای یک روز کار یک روپیه به ان‌جی‌او خود کمک می‌کند. این انجمن‌ها از حقوق اعضای خود دفاع می‌کنند و برای شنیده‌شدن صدای آنها با دولت مذاکره می‌کنند.»

با حضور وزیر ارتباطات انجام شد

راه‌اندازی موتور جست‌وجوگر ایرانی «یوز»

شرق: روز گذشته جدیدترین موتور جست‌وجوی ایرانی با نام «یوز» که گفته می‌شود امکان جست‌وجوی یک‌میلیارد صفحه‌فارسی را دارد با حمایت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات راه‌اندازی شد. این اولین موتور جست‌وجوی ایرانی نیست که فعالیت خود را با هدف پاسخ به نیاز کاربران فارسی‌زبان شروع کرده است. پیش از این دست‌کم خبر شروع‌به‌کار ۲۰موتور جست‌وجوی دیگر هم منتشر شده بود. براساس اطلاعاتی که در سایت پیوندها وجود دارد نام تعدادی از این موتورهای جست‌وجو به این شرح است؛ گیگل، بوبه، جس‌جو، طوقی، جاماسپ، زال، سلام، پارسی‌جو، پارس‌جو، تارجو، بجور، گُرگُر، یاحق و... . خبر آغازبه‌کار گرگر و پارسی‌جو چندروز پیش منتشر شد، درهمین‌باره برات قنبری، معاون برنامه‌ریزی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ایران خبر داده بود همزمان با دهه فجر امسال دوموتور جست‌وجو به‌عنوان اولین موتورهای جست‌وجوی ملی رونمایی می‌شود. براساس گفته‌های قنبری: «وزارت ارتباطات برای حمایت از موتورهای جست‌وجو بیش از ۱۷۰میلیاردتومان بودجه پیش‌بینی کرده که بخشی از این بودجه تاکنون اختصاص یافته و بخش دیگری از آن نیز به مرور زمان به این طرح‌ها تخصیص داده خواهد شد.» وی همچنین اعلام کرد: « وزارت ارتباطات در تلاش است راه را برای فعالیت شرکت‌های خصوصی در زمینه «راه‌اندازی موتورهای جست‌وجوی ایرانی» باز کند. اولین تلاش‌ها در ایران برای راه‌اندازی موتور جست‌وجوی ایرانی به سال۱۳۸۹ برمی‌گردد، در این سال رضا تقی‌پور، وزیر وقت ارتباطات و فناوری اطلاعات موضوع راه‌اندازی موتور جست‌وجوی بومی و ملی را به‌عنوان پروژه‌ای که در برنامه پنجم توسعه ایران پیش‌بینی شده، مطرح کرد. روز گذشته و در مراسم راه‌اندازی موتور جست‌وجوی یوز وزیر ارتباطات‌وفناوری اطلاعات با بیان اینکه دولت حامی حریم خصوصی افراد است، گفت: «موتور جست‌وجوی داخلی بهتر از خارجی امانت‌داری می‌کند.» به گزارش ایرنا محمود واعظی اعلام کرد: «این موتور جست‌وجو دولتی نیست و دولت تنها نقش حمایتی در این پروژه دارد. دولت تنها از شرکت‌های خصوصی که در فضای مجازی فعال هستند حمایت می‌کند و به محض اینکه شرکت‌ها به سوددهی برسند دولت کاری به آنها نخواهد داشت.»وی ادامه داد: «اینکه مردم فکر کنند اگر از گوگل استفاده کنند اطلاعات آنها محفوظ است اما در موتور جست‌وجوی داخلی محفوظ نیست اشتباه است یا آشنایی از فضای مجازی ندارند. ما همواره از مردم خواسته‌ایم سعی کنند تا جایی که امکان دارد اطلاعات خصوصی خود را در شبکه‌های اجتماعی قرار ندهند.» وی درخصوص نحوه فیلترینگ موتور جست‌وجوی ایرانی نیز گفت: «صفحاتی که در دیتاسنتر این موتور جست‌وجو قراردارد قابل‌قبول هستند و نیازمند فیلترینگ نیست و حتی در زمینه واژه‌های سیاسی نیز فیلترینگ وجود ندارد.» وزیر ارتباطات‌وفناوری اطلاعات درخصوص تضمین موفق‌بودن این پروژه نیز افزود: «این بستگی به خود شرکت‌ها دارد و اگر بتوانند نیازمندی‌های مردم را تامین کنند قطعا موفق خواهند شد.» واعظی درباره مزیت‌های موتور جست‌وجوی ایرانی نیز گفت: «اگر چه جامعیت گوگل از موتور جست‌وجوی ایرانی یوز بیشتر است، ولی مزیت یوز در این است که اگر بخواهیم جست‌وجوی صفحات فارسی را انجام دهیم سرعت بالاتر و جامعیت بیشتری دارد.» وزیر ارتباطات‌وفناوری اطلاعات همچنین در این مراسم اعلام کرد: «در سال‌جاری ۹۰میلیاردتومان برای این پروژه‌ها در بودجه مصوب شد که این میزان برای سال آینده به ۱۲۰میلیاردتومان افزایش یافته است بنابراین نگاه ما حمایت از چنین طرح‌هایی است.» علاوه‌بر او مهدی نقوی، مدیر و طراح پروژه یوز در مراسم رونمایی از این موتور جست‌وجوی ایرانی با بیان اینکه در راه‌اندازی موتور جست‌وجوی بومی «یوز»، ۹جویشگر خارجی مطالعه شده است، گفت: «این پروژه در گام نخست یک‌میلیارد صفحه‌فارسی را پوشش می‌دهد، درهمین‌حال افزایش پوشش زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی به شش‌میلیارد صفحه و به‌دست‌آوردن ۲۰درصد جست‌وجوی تحت وب در کشور از جمله اهداف این پروژه در گام دوم خواهد بود.»

هشدار انجمن صنفی روزنامه‌نگاران به وزارت‌کار

عصر ایران: انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران با صدور بیانیه‌ای از تلاش‌هایی در وزارت‌تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای ایجاد تشکلی به‌جای فراگیرترین تشکل صنفی- مدنی روزنامه‌نگاران ایران خبر داد و از این تحرکات ابراز تاسف کرد. در این بیانیه که مخاطب آن «اعضای انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران»اند، آمده است: «متاسفانه باخبر شدیم که وزارت‌تعاون، کار و رفاه‌اجتماعی از مدتی قبل به بهانه رایزنی و اخذ نظر مشورتی روزنامه‌نگاران با دعوت از اعضای این انجمن یا روزنامه‌نگاران غیرعضو، اقدام به برگزاری جلسات توجیهی برای ایجاد تشکل جایگزین انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران کرده است. این درحالی است که وزارتخانه مذکور به موجب دستور رییس‌جمهوری محترم از مدت‌ها قبل ماموریت یافته زمینه برگزاری مجمع عمومی عادی انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران و متعاقب آن بازگشایی انجمن را فراهم کند، اما تاکنون هیچ‌گونه اقدام درخور توجهی در این زمینه صورت نگرفته است. مضافا اینکه اساسا و مطابق مفاد قانون کار و مقاوله‌نامه‌های سازمان بین‌المللی کار، مداخله دولت در ایجاد تشکل‌های کارگری و کارفرمایی ممنوع است.» هیات‌مدیره «انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران» ضمن ابراز نگرانی از این اقدامات آن را «فرصت‌طلبانه» دانسته و به وزارت‌تعاون، کار و رفاه‌اجتماعی هشدار داده است: دست ازمداخله در امورتشکل‌های کارگری بردارد و تبعات داخلی و بین‌المللی این رفتارها را مدنظر قرار دهد. در ادامه از اعضا خواسته شده با حفظ هوشیاری، شکیبایی پیشه کنند و نمایندگان خود را در مسیر پیگیری امور مربوط به بازگشایی انجمن تنها نگذارند.

منتظری در پاسخ به نتیجه اعتراض ۱۲۳۵ دانشجوی بورسیه:

دفتر رهبری به شورای‌عالی انقلاب فرهنگی دستور رسیدگی داده است

شرق: پرونده بورسیه‌های مساله‌دار حالا وارد مرحله تازه‌ای شده است. پس از استیضاح رضا فرجی‌دانا و اظهارات معاون پارلمانی محمد فرهادی، وزیر علوم، مبنی بر تجدید نظر در پرونده بورسیه‌ها، بیش از ۱۲۳۵ دانشجوی بورسیه در دیوان عدالت اداری از وزارت علوم نسبت به احتمال توقف بورسیه‌های خود شکایت کردند. حالا رییس دیوان عدالت اداری در پاسخ به اعتراض ۱۲۳۵ دانشجوی بورسیه، گفت: ما هم معتقدیم با ادامه این روند حقوق دانشجویان تضییع می‌شود، به همین جهت شورای‌عالی انقلاب فرهنگی باید هرچه زودتر تکلیف این قضیه را روشن کند. او درخصوص توقف رسیدگی به شکایت بورسیه‌ها و اعتراض ۱۲۳۵ دانشجوی بورسیه، اظهار کرد: ما تنها رسیدگی به شکایت بورسیه‌ها را متوقف نکرده‌ایم، بلکه رسیدگی به تمام پرونده‌های مربوط به حوزه دانشگاه‌ها، استادان، دانشجویان، وزارت علوم و وزارت بهداشت و درمان متوقف شده است. وی افزود: شورای‌عالی انقلاب فرهنگی مصوبه‌ای داشته که بر اساس آن دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضایی را از ورود به بسیاری از پرونده‌های مربوط به دانشجویان، استادان و دانشگاه‌ها منع کرده است، ما هم به لحاظ اینکه مساله از طرق مختلف به دفتر رهبری منعکس شد، از آن طریق پیگیری کردیم و ایشان هم به شورای‌عالی انقلاب فرهنگی دستور رسیدگی به این موضوع را دادند. رییس دیوان عدالت اداری تصریح کرد: تا زمانی که شورای‌عالی انقلاب فرهنگی در رابطه با آنچه در مصوبه قبلی مطرح شده و مورد ایراد ماست وارد نشود و مصوبه را اصلاح نکند، رسما دیوان عدالت و هیچ مرجع قضایی نمی‌تواند در بحث مسایل تخصصی دانشگاه‌ها از جمله بحث بورسیه‌ها، استخدامی و بازنشستگی ورود پیدا کند. حجت‌الاسلام منتظری خاطرنشان کرد: به موجب مصوبه شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، باید هیاتی برای رسیدگی به شکایت استادان و دانشجویان تشکیل شود تا به بحث بورسیه‌ها رسیدگی کند که تاکنون چنین هیاتی تشکیل نشده و در نتیجه شکایات مردم بدون رسیدگی مانده است. وی گفت: ما هم معتقدیم با ادامه این روند، حقوق دانشجویان تضییع می‌شود، به همین جهت شورای‌عالی انقلاب فرهنگی باید هرچه زودتر تکلیف این قضیه را روشن کند. این اتفاق در شرایطی است که پیش از این معاون پارلمانی این وزارتخانه از برگزاری نخستین جلسه کمیته تجدیدنظر در بورسیه‌ها خبر داد و گفت: احتمال تجدیدنظر درباره مربیان شاغل‌به‌تحصیلی که بورسیه آنها لغو شده بود، زیاد است. سعدالله نصیری‌قیداری با یادآوری برگزاری نخستین جلسه کمیته بررسی وضعیت بورسیه‌ها برای تجدیدنظر درخصوص نتایج این کمیته و پاسخ به اعتراضات دانشجویان بورسیه‌شده در دولت گذشته، گفت: این جلسه با حضور تمامی اعضا برگزار و در صورت تمایل کمیسیون آموزش مجلس، گزارش آن به نمایندگان ارایه خواهد شد. نصیری‌قیداری با بیان اینکه در کمیته بررسی وضعیت بورسیه‌ها، تجدیدنظر در وضعیت افراد بورسیه‌شده طبق قانون صورت خواهد گرفت، افزود: تجدیدنظر در بورسیه مربیان شاغل‌به‌تحصیلی که بورسیه آنها لغو شده یکی از انواع بورسیه‌هایی است که امکان تجدیدنظر در آن برای بازگشت به تحصیل زیاد است. وی ادامه داد: با روشن‌شدن وضعیت بورسیه‌ها، امکان تحصیل برای افرادی که تخلفی نداشته‌اند ایجاد خواهد شد. معاون پارلمانی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، یادآور شد: کمیته مذکور آمادگی ارایه گزارش درخصوص عملکردش به مجلس را دارد. همچنین پیش از ورود دیوان عدالت اداری به پرونده بورسیه‌ها این «سازمان بازرسی کل کشور» بود که به‌عنوان اصلی‌ترین ضلع مثلث بررسی بورسیه‌های مساله‌دار فعالیت می‌کرد. در کنار این سازمان، دولت با محوریت وزارت علوم و مجلس شورای اسلامی با محوریت کمیسیون آموزش و تحقیقات سعی در بررسی ابعاد بورسیه‌ها داشتند. ماجرای بورسیه‌های مساله‌دار از آنجایی آغاز شد که رییس سازمان دانشجویان در دولت یازدهم اعلام کرد، ازسال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۲، در هشت‌سال فعالیت وزارت علوم در دولت‌های محمود احمدی‌نژاد که با وزارت محمدمهدی زاهدی و کامران دانشجو همراه بود، ۷۳ دانشجو با معدل کارشناسی زیر ۱۴ و ۷۰دانشجو با معدل کارشناسی‌ارشد زیر ۱۶ به دانشگاه‌های خارج از کشور اعزام شده‌اند. ۲۲۸دانشجوی بورسیه خارج به داخل کشور با معدل کارشناسی زیر ۱۴ و ۳۰۵دانشجو بورسیه خارج به داخل با معدل کارشناسی‌ارشد زیر ۱۶ جذب دانشگاه‌های داخل کشور شده‌اند. همچنین ۲۳۵ دانشجوی بورسیه خارج از کشور به داخل دارای معدل نامعلوم بوده‌اند و ۳۲۵نفر دیگر نیز فاقد شرایط سنی برای بورس و به عبارت دیگر، سن آنها بالای ۳۳سال بوده است. علاوه بر تمامی این آمارها، رییس سازمان دانشجویان ایران همچنین اعلام کرد سه‌هزار و دو دانشجو بدون شرکت در آزمون ورودی، بورسیه دوره دکترا شده‌اند.

خبر

حافظی خبرداد:

خسارت ۱۴۳میلیون‌دلاری آلودگی هوادرکشور

● **شرق:** رییس کمیسیون سلامت، محیط‌زیست و خدمات شهری شورای شهر تهران، گفت: در کشور ما هزینه و خسارت‌های ناشی از مرگ‌ومیر در هرسال به‌دلیل آلودگی هوا براساس شاخص‌های بیمه و با قیمت دلار دوهزارو۳۰۰تومانی، سالانه معادل ۱۴۳میلیون‌دلار تخمین زده شده است. رحمت‌اله حافظی، رییس کمیسیون سلامت، محیط‌زیست و خدمات شهری شورای شهر تهران، ادامه داد: براساس گزارشات اخیر سازمان جهانی بهداشت، آلودگی هوا یکی از علل مرگ‌ومیر از طریق بیماری‌های قلبی و عروقی، سرطان‌ها و بیماری‌های ریوی است، همچنین این سازمان اعلام کرده که در ایران اگر ریزگردها کنترل نشود، ۱۰ تا ۳۲درصد بر میزان مرگ‌ومیر و بیماری‌ها اثرگذار خواهد بود. حافظی تصریح کرد: در کشور ما هزینه و خسارت‌های ناشی از مرگ و میر در هرسال به دلیل آلودگی هوا براساس شاخص‌های بیمه و با قیمت دلار دوهزارو۳۰۰تومانی، سالانه معادل ۱۴۳میلیون‌دلار تخمین زده شده است.

شعر، تنفس، ماسک

● **شرق:** شاعران اهواز، در مطالبه حق هوای پاک و شرایط تنفس سالم، به برگزاری شب شعری با عنوان «شعر، تنفس، ماسک» اقدام خواهند کرد. در روزها و هفته‌های اخیر با افزایش حجم آلودگی و تداوم طولانی‌مدت گردوغبار در فضای استان خوزستان، شاهد مختل‌شدن زندگی شهروندان خوزستانی بودیم. در این میان اقشار مختلف ساکن خوزستان درخواست موکد خود را برای پیداکردن راه‌حلی موثر و دایمی برای دفع این پدیده خواستار شدند. در همین راستا، شاعران اهواز در حرکتی نمادین و درحمایت از حق تنفس سالم برای شهروندان خوزستانی، اقدام به شعرخوانی با ماسک خواهند کرد. این نشست روز دوشنبه ۲۷بهمن‌ماه ساعت۱۸ در سالن موزه هنرهای معاصر اهواز (واقع در بلوار ساحلی) برگزار می‌شود. گفتنی است پیش از این نیز شاعران خوزستانی در شب شعری با عنوان «از کارون تا زندگی» خواستار صیانت از سرچشمه‌های حق حیات خود بودند.